

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Militarivm Ordinvm Origines, Statvta, Symbola, Et Insignia, Iconibus, additis genuinis

Mennens, Frans

Maceratae, 1623

Ordo Crvcis Bvrgvndicæ in Regno Thunetano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10718

ORDO CRUCIS BURGUNDICÆ
in Regno Thunetano.

Carolus V. immortalis gloriæ Imperator, & omnium retro Principum, qui virtutis via ad imperium contendere, exemplar lucidissimum: Cum memorabili illa expeditione Africana, regnum Tunetanum inleaffis imperio, expulso Hariadeno Ahénobarbo restituisset; paludamentum, quo Tunetem victrici pompa ingressus est, Burgundicam Crucem (ea enim iubellis vsus, aut

fascia puniceæ coloris decussata, quod & Burgundicæ domus insigne contra Saxonem dimicaturus gessit) forte refererat. Quo insigni, vt erat animo regio; qui beneficijs, de quocunque hominum genere bene mereri studeret: primariosquosque proceres virtutibus non minus quam gentilitijs imaginibus clarissimos, ob præclaram de barbaris partam victoriam, donauit iplo B. Magdalenaæ sacro die,
 L 2 anno

Tessera Equitum Crucis Burgundica.

anno 1535. hora diei decima, Mercurij nampe, ut a curiosis ablatum tradunt. Cuius scilicet planæ figura in equestri illa tessera ab una parte expressa conspicietur; ab altera v. dicta Crux Burgundica, adiuncto chalybi igniario, scintillas ex illice extundente, & inscriptione *Barbaria*. Quo nomine vulgò nuncupatur omnis illa ditio, qua regnum Tunetanum (eo enim Cherisij potentissimi vtriusque Mauritanæ, Maroci, & Fessæ, expulsis Merinensibus postea potiti sunt) continetur. Testimonium utique exitum nunquam interituræ gloriæ, quod tam fortium virorum opera nationes illas barbaras subiecisset. Quod verò de Cruce Burgundica, quam & Andreana vocamus, ex duobus baculis decussatim coniunctis dicitur, non dubium est, id esse verum signum Crucis Sancti Andreæ, quem gens Burgundica patronum colit; & cuius se clientem hac tessera profitetur. Quæ & usum ferunt Ioannem Intrepidum, qui Ambianum vocatus, à patre Biturigum, ac nepote Andium Duce, bellum civile inter Aurelianenses, & Burgundicos sopire conantibus; supra forium, vbi diuertebatur, lumen superum, in modum Burgundicæ Crucis, duas collocari iussit transversas hastas: hanc ferrea acie rigentem; alteram obtusa cuspi de innoxiam; significans bellum, pacemque se proponere; eligerent, quod luberet. Quod idem Crucis symbolum Ioannem in Franciam reuersum prætulisse passim testatur Petrus Matthæus. Carolus item pugnax Ludovicum X. Crucem Burgundicam in armis ferre, adeoque signa sua in Eburonæ sequi coegit. Sed cur baculis decussatim positis, & truncatis, ut vocant, tamis, Crucem hanc expriment Principes; non autem lignis dolatis, à quibus Cruces fieri solent. Credunt id factum, postquam Duces Burgundiæ, ceperunt esse Barbantiæ Duces, ac per hoc baculos significare voluisse,

Lipsius de Cruce lib. 1. c. 7.
Grosferus 10. 3. lib. 5. c. 1.
Molanus lib. 3. de Imag. c. 51.

Pont. Heterus in eius vita.

In historia Ludouici XI. lib. 1.

se succedere veteribus illis Carolo Magno Pipino ad alios Franci stemmatis principibus, quorum in *Lander*, in *Herstal*, & a principio in *Stoeksim* genus floruit. Alij, quos audire memini, & videbantur loqui ex antiquarijs, incrementum hoc cepisse autumant, tum demum, quando stemma Austriacum est unicum Burgundico. Verum enim cognomen familiæ Maximiliani I. & maiorum eius fuisse *Van den Stock*, ut antiqua diplomata ab ijs signata præterdunt.

Truncatos autem & è lauro sapius fuisse hos baculos cum erumpentibus flammis (quod ij inter se collisisti, teste Plinio, ignem reddere soleant) docent tabulæ patrum mei *Petri mennens* Equitis Sancti Sepulchri; qui victricia Caroli V. arma, non minus cum veteris quam barbaris ipsis conflictata secutus, Tunetanæ, & Algerianæ expeditioni interfuit. Quo factum, ut Imper. eidem ob egregia in Burgundicum nomen merita, nauatæ fortiter operæ præmium, ad gentilitia maiorum insignia (quæ sunt decem cubi, seu leaci argentei, nigrique alternatim variati, & caput caninum in galea eiusdem coloris) in inferiori scuti parte aurea *Crucè Burgundicam* siue *Sancti Andreæ* (diplomatis verba sunt) *viridis coloris truncatis seu mutatis vtrinque ramis deferendam, & posteris transmittendam* dederit, alijsque militaribus donis ornauerit. Quod verò ad ignitabulum attinet, referunt id ad Philippum Boni parentem, ipsumque Philippum Aurei Velleris baltheo decorando. Idem postea adsumpsit, Petrus item Matthæus in historia Ludouici Vndecimi dicit spolia, seu vexilla, quæ infelici illa Caroli Audacis ad Nancesum pugna, in eius Regis manus deuenere, igniario ad duos stipites adfixo fuisse notata. In nonnullis autem Burgundicorum gentiliū ditionibus publicè videre est emblemata siue symbola aulais, aut ædium sacrarum fenestris vitreis expressa vbi signorum

Laurent. Cuper. in reb. Belg. Claud. Paderanis in symbolis hereticis;

Insignia gentilitia Mennensiorum antea à Carolo V.

Lib. 7.

signorum
ignarij
cardui
sive alterius
pungentis
herbae ramuli
cum apophtegmate
Nal. ne sy. frotte
quasi dicerent
& illud Regum
Scotorum de
Cardui simbolo
Nemo me impune
laxessit aut sustine
& abline
Estque penes
me antiquum a
quodam Burgundico
procere de Nobilitate
& gentilijs insignibus
conscriptum autographum
dicto emblemate
Nal. ne sy. frotte
signatum. Et Ob de
Bourg. ne. & iterum
Nal. ne Lapproche.
de Bourg. ne in fine
libri subscriptum.
Videtur itaque
antiquitus solis
silicibus ignarijs
symbolum Burgundicum
constitisse, minax
& cladis indicium
si quis impeteret
Burgundos: posteaque
addita fuisse ferramenta
chalybea igniaria, maioris
etiam terroris, ac pernicietis
significanda gratia, ne
chalybe quidem domandum
silicem, si affricetur; sed
ignem erupturum qui vicina
inuat verum id armorum
regibus, quorum id munus,
discutiendum reliquo.
Ad sacra enim potius
referendum existimant.
Vti enim diuinus ille
genius, petram, cui
sacrificium Gedeonis
impositum erat, virgula
sua percutiens, ignemque
eliciens, holocaustum
consummari fecit; eodem
prorsus diuini cultus amore,
& auita contra hostes
tuenda Religionis, nec
non eximia in patriam
caritatis zelo Principes
Burgundicos duci debere
testatus est Philippus
Bonus; cum ferrum illud,
& petram saxeam, cum
vellere Gedeonis, intactae
scilicet Virginis matris
symbolo; ordini suo
militari decorando
attribuit.

signorum loco funde aliquot silices ignarij, & cardui, sive alterius pungentis herbae ramuli cum apophtegmate. *Nal. ne sy. frotte*, quasi dicerent, & illud Regum Scotorum, de Cardui simbolo: *Nemo me impune laxessit, aut sustine, & abline*. Estque penes me antiquum a quodam Burgundico procere de Nobilitate, & gentilijs insignibus conscriptum autographum, dicto emblemate. *Nal. ne sy. frotte* signatum. Et *Ob de Bourg. ne.* & iterum *Nal. ne Lapproche. de Bourg. ne* in fine libri subscriptum. Videtur itaque antiquitus solis silicibus ignarijs symbolum Burgundicum constitisse, minax, & cladis indicium si quis impeteret Burgundos: posteaque addita fuisse ferramenta chalybea igniaria, maioris etiam terroris, ac pernicietis significanda gratia, ne chalybe quidem domandum silicem, si affricetur; sed ignem erupturum qui vicina inuat verum id armorum regibus, quorum id munus, discutiendum reliquo. Ad sacra enim potius referendum existimant. Vti enim diuinus ille genius, petram, cui sacrificium Gedeonis impositum erat, virgula sua percutiens, ignemque eliciens, holocaustum consummari fecit; eodem prorsus diuini cultus amore, & auita contra hostes tuenda Religionis, nec non eximia in patriam caritatis zelo Principes Burgundicos duci debere testatus est Philippus Bonus; cum ferrum illud, & petram saxeam, cum vellere Gedeonis, intactae scilicet Virginis matris symbolo; ordini suo militari decorando attribuit.

ORDO EQVITVM

Sancti Stephani in Etruria.

Cosmus Medicus Florentinorum Dux ingentis animi, & profunda prudentiae princeps, qui potentissimi tota hodie Italiae imperij in ea familia confirmati, fundamenta iecit. Cum rebus suis firmandis, & Senarum rbi, superiorum temporum in curia, ac belli recentis ruinis deformatae, curam non segnem impendisset eodem ferè tempore, quo ordo Livonicus extinctus est, ut felicitas ad Marcianum praelij, quod eius fortunas, oppressis etiam libertatis vindicibus, veluti in Etruria fundavit, memoriam renouaret: & eadem opera litus Tyrrhenum à Turcorum, & pyrataram excursionibus tueretur, classemque ad expeditiones contra Mahumeranos suscipiendas, non solum rebus necessarijs, sed & hominibus rei maritimae gnaris optime instructam haberet, ad imitationem, inquam, Hierosolymitani ordinis, anno 1560. Militiam S. Stephani Pontificis, & martyris, quod pugna Marciana III. Non. Sextilis, qui dies ei sacer est, incidisset statutis, ac legibus (quae à Francisco Sansouino recitantur) conditis instituit, ut à Pio IV. confirmaretur, impetravit, qui & complura privilegia militaris illius collegij sodalibus, indulgit, diplomate ea, de re Non. Quin-

Aldus Manutius in vita Cosmi.

Hier. Bar- dus Chro- nol.